

Marabu Szekszárdon járt január 22-én, ő nyitotta meg Weisz Béla kiállítását

A karikatúra negatív, kritikus mű, amely felnagyítja a hibákat

A Marabu művésznévén alkotó karikaturista nemcsak Weisz Béla művésztszájáról mesélt, saját ars poeticáját is kifejtette. Beszél a karikatúra szerepéről, hatalmáról, a Charlie Hebdo francia satirikus lapról és Napóleon francia császár karikatúrához való viszonyáról is.

Foray Nándor
nandor.foray@mediaworks.hu

SZEKSZÁRD – Fura műfaj ez, nehéz pontosan meghatározni, mi is az a karikatúra – kezdte Marabu. – Azt gondolnánk, karikatúra az, amit a karikaturista rajzol, karikaturista pedig az, aki karikatúrákat rajzol. De nem, a karikatúra nem műfaj, hanem alkotói látásmód: lehet zene, akár tánc is. Fellini filmjei teli vannak karikatúrákkal.

– Amit mi csinálunk, az egy szűkebb kategória. Amikor az 1840-es években először megjelentek az illusztrált satirikus újságok, a rajzos, vicces képecskéket az angolok cartoonnak nevezték. Újságban van, vicces és rajz: na, ez a mi műfajunk, magyarosított szóval a kartun.

– Weisz Bélánál a kartun szó még több jelentéssel is bír. Amikor 1900 körül megjelent a film, és kísérletező kedvű emberek rajzfilmeket kezdtek készíteni, azokat is cartoonnak nevezték. Így Weisznél a 'cartoon kifejezés többszörös telitalálat, mert ő mint rajzfilmes és karikaturista is cartoon készítő. Egy igazi magyar kartunist!

– Kár, hogy nálunk nem terjedt el ez a jó kis szó. Magyarosan hangzik, és pontosabban határozza be a műfajunkat – ami aztán megint csak ezerféle lehet: közéleti-politikai, bohócódós-boreszk, vagy akár elgondolkodtató-filozofikus. Ahány rajzoló, annyiféle.

– Sajnos a karikaturistáknak sanyarú a sorsa manapság, és ez nemcsak magyar jelenség, hanem világhelyzet. A papírsajtó fonyad, sorvad, így a megjelenő kartunnak sincs helye. A 2008-as válság után egyre kevesebb lett a hirdető, drágultak a lapok, elfogytak az olvasók. Közben olyan új generációk nőttek fel, akiket a papír már nem is érdekel, mert jött az internet. Kevés a túlélő lap, és azokban sem kellenek már a karikaturisták.

– Sokszor és sokan érzik bántónak a megjelenő karikatúrákat. A karikatúra valóban negatív, kritikus mű. A világ és az emberek hibáival foglalkozik, a negatív jelenségeket piszkálja. A rosszat felnagyítja, kiforgatja, úgy találja, hogy még nagyobbakat mutatja, ezzel még láthatóbbá teszi, és el is ítéli. Persze humorba csomagolva, hogy ne fájjon annyira. De néha fáj. És itt a nagy kérdés: helytelen dolog a kritika? Nem illendő rámutatni

arra, ami nem működik helyesen? És főképpen: hol a határ a humor, a szatíra, a gúny és a megalázás közt?

– Itt van például a Charlie Hebdo nevű satirikus lap esete. Az ott

megjelent rajzokból némelyiket én nem rajzolnám le semmilyen, nem is közölnék le a magyar lapok, de a legtöbb francia lap sem. Mégis, van létjogosultságuk ezeknek a rajzoknak? A francia bíróságok szerint igenis van. Fontosabbnak tartják a kritikát és szólásszabadságot, mint a társadalmi érzékenységet. Az elhallgatás és elhallgatás súlyosabb problémákat okoz.

– Engedélyezett magyar sajtótermékben is jelent már meg olyan rajz, hogy leestem a székről, amikor a kezemből vettem. Például, a Tücskök és Hangyák című képregény.

Marabu (jobbra) barátjával, Weisz Bélával, utóbbi kiállításának megnyitóján. Fotó: Mártonfai Dénes

Bekeretezte a politikus a karikatúrát

– Nemrég rajzoltam egy vicecskét egy magyar politikusról, nyilván igazságtalan, szemtelen, pófátlan módon felnagyítva, kiforgatva az aktuális esetét. Kritikának számít. Ilyenkor úgy képzeltem, hogy akiről szól, az megnézi, majd megrendülten így szól: igen, igaza van a rajzolásnak, magamba szállok, holnaptól

más ember leszek! Hát nem így történt. A politikus kinyomtatta, bekeretezte a képet, kiírta dolgozószobájának székére, és még szelfit is készített vele. Úgyhogy ebből nem lett sajtóper. Nem tudom, melyiknek örülnek jobban: lehet, hogy a sajtóper nagyobb dicsőségre válna – mondta Marabu.

A rajz hatalma

– Volt hajdanán egy Gillray nevű angol karikaturista, aki meglehetősen hatásos satírákat készített Napóleonról – mondta Marabu. (Ezek afféle röplap formában megjelent színezett metszetek voltak.) Napóleon Elba szigetén így beszélt erről a rajzról: többet értett nekem, mint egy tucat generális.

Szerkesztőként sosem jelenttem volna meg, viszont médiacenzorként nem is tiltottam volna be. A szólásszabadság megvonása nem megoldás, az ilyesmit az olvasóra kell bízni: aki viszolyg az alantas humortól, nem vásárolja többet. A Charlie Hebdo rajzának is megvolt a maga közönsége, de amint szörnyű szennációt csináltak belőle, az egész világon hirtelen százezrek ismerték meg azokat az elítélt rajzokat. Ha a saját szubkultúrájában jól elvan a durva, vagy a gagyi, vagy az alantas, hát hadd legyen. Vannak más lapok, ahol megjelenhet az ellenvélemény, és az olvasó választhat, öhozza melyik a méltóbb.

– Ettől függetlenül tényleg jelentős kérdés, hogy van-e felelőssége a karikaturának. A rajzról a karikaturista, a szerkesztő, a lapfajtájának és az olvasó is dönt. Ez a folyómat, ha nem manipulált a sajtópiac, és hagyjuk szabadon működni, akkor öntisztító. Remélhetőleg kilöki a szemetet, és megmarad, hát, ha nem is a gyémánt, de legalább az elfogadható.

– Nekem rajz miatt még nem volt sajtóperem, de nem is olyan a rajzi stílusom; puhán, szelíden formálok a poént. Hosszú évekig nem is nagyon rajzoltam arccal politikusokat, inkább általános morális oldalról közelítettem meg egy-egy társadalmi témát. Ha jól tudom, eddig egy karikaturistának volt, aki miatti politikus sikeresen perelt lapot: egy kisgazda politikus 1997-ben, akit fürdőruhában ábrázolt egy eléggé ártatlan rajzocskában az a perhajder karikaturista. De Magyarország nem jellemző a példastatuálás, nem szokás a karikaturisták kezére ütni.

Látogasson el hírportálunkra!

TEOL.hu

Bogáncs Gergő évek óta magas szinten versenyez dzsúdóban

Díjazták a sportteljesítményt

SZEKSZÁRD A Magyar Rendészeti Sportszövetség január 30-án szervezett ünnepséget Budapesten azoknak a munkatársaknak, akik rendvédelmi szerveknél dolgoznak, és akik 2019-ben kimagasló sporteredményeket értek el, illetve a rendvédelmi sportszervezés területén végeztek kiemelkedő munkát. Ebből az alkalomból Bogáncs Gergő rendőr főtörzserőstest – a Szekszárdi Rendőrkapitányság vizsgálóját – jutalmazták, aki Dr. Varga Péter rendőr dandártábornoktól, Fejér megye rendőrfőkapitányától, a Magyar Rendészeti Sport-

szövetség ügyvezető elnökétől vehetett át elismerést.

Bogáncs Gergő gyerekkora óta dzsúdózik. Évek óta magas szintű sportteljesítményt nyújt nemcsak a rendészeti sportversenyeken, hanem a különböző országos és nemzetközi dzsúdórendezvényeken is. 2019-ben a Beltűgyminisztérium Országos Bajnokságán a 35 év alatti, 73 kilogrammos cselgacsokozók között lett bronzérmes, míg az ősszel megrendezett Budo és Küzdősport Gálán grappling – földharc – kategóriában súlycsoportjában harmadik helyezést, míg dzsúdóban ötödik helyezést ért el. T. N.

Bogáncs Gergő a fővárosi díjátadás után

Beküldött kép

Mindenkinek készít adóbevallást a NAV

TOLNA MEGYE Az adóhivatal mindenkinek elkészíti szája-bevallási tervezetét, akiről kifizetői, munkáltatói adattal rendelkezik: legyen munkavállaló, östermelő, áfa fizetésére kötelezett magánszemély vagy akár egyéni vállalkozó, tájékoztatta lapunkat Mózsik Szilvia, a megyei adóigazgatóság sajtóreferense.

Az egyéni vállalkozóknak (a tavalyi mellékállásban katas vagy evás vállalkozókat kivéve), az östermelőknek, és az áfas magánszemélyeknek továbbra is önállóan kell benyújtaniuk az szája-bevallást, aminek elkészítését nagyban

megkönnyíti a NAV által összeállított adóbevallási tervezet, mely a munkáltatóktól, kifizetőktől származó adatokat tartalmazza. A tervezetek március 15-étől elérhetőek a NAV honlapján (www.nav.gov.hu/szja/szja).

Az egyéni vállalkozók, az östermelők, és az áfas magánszemélyek a tervezet adatainak megtekintése, majd a tevékenységgel összefüggő adatok kiértékelése után küldhetik be a bevallást elektronikus, a webes kitöltő felületen. A személyi nyilvántartásba beállítás benyújtási határideje mindenkinek egyetemesen május 20. M. I.